

Asia: VN/29848/2024

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tupakkalain muuttamisesta (nikotiinipussit)

Lausunnonantajan lausunto

Kommenttinne sallittuja makuja koskevaan sääntelyyn

Allergia-, iho- ja astmaliiton mielestä makuaineiden määrittely sellaiseksi, jotka eivät "houkuttele nuoria", on äärimmäisen vaikeaa. Tästä syystä mielestämme kaikki muut paitsi tupakan makuiset makuaineet tulisi kieltää kokonaan.

Hallituksen esityksessä todetaan, että nikotiinipusseissa olevien mentolin ja mintun makujen voidaan arvioida kiinnostavan lapsia ja nuoria, mutta niitä ei kuitenkaan voida pitää samalla tavalla heille suunnattuina makuina kuin esimerkiksi makeita karkki- ja hedelmämakeita eikä niiden arvioida erityisesti vetoavan nimenomaan alaikäisiin. Kuten myös Suomen ASH ja Savuton Suomi 2030-verkoston lausunnoissaan toteavat, on olemassa näyttöä siitä, että mentoli lisää tupakkatuotteiden houkuttelevuutta myös lasten ja nuorten keskuudessa. Mentolituotteiden käyttöön on havaittu liittyvän myös käsitys nikotiinituotteen vähäisemmästä haitallisuudesta.

Muut mahdolliset kommenttinne hallituksen esityksen luonnoksesta

Allergia-, iho- ja astmaliitto näkee lakiesityksessä ristiriitaa nikotiinipussien markkinoille tuomisen ja lasten ja nuorten suojelemisen kanssa. Lakiesityksen perusteluissa mainitaan lakiesityksen tavoitteiksi nikotiinituotteiden tuonnin vähentäminen ja harmaiden markkinoiden kitkeminen mutta myös lasten ja nuorten suojeleminen. Liittona näemme ristiriitaisena sen, että nikotiinin terveydelle haitalliset vaikutukset tunnetaan ja tunnistetaan, mutta silti lakiesityksessä on ehdotettu toimenpiteitä (makuaineet mentoli ja minttu sekä korkea nikotiinipitoisuus), jotka voivat lisätä ja nopeuttaa nikotiiniriippuvuuden syntymistä sekä houkutellessa nikotiinipussien käyttäjiksi nikotiinin haitoille erityisen herkkiä väestöryhmiä, kuten lapsia ja nuoria. Lasten ja nuorten keskuudessa savuttomien nikotiinituotteiden käyttö on viimeisimmän Kouluterveyskyselyn perusteella kasvanut voimakkaasti ja onkin todennäköistä, että laajempi saatavuus nikotiinituotteissa altistaa yhä laajempaa joukkoa nikotiinituotteiden haitoille ja nikotiiniriippuvuuden syntymiselle. Lasten ja nuorten suojeleminen nikotiinin haitoilta tulisikin mielestämme olla lakiesityksen ensisijainen tavoite.

Kannatamme Suomen ASH:n ja Savuton Suomi 2030-verkoston omissa lausunnoissaan esittämää toivetta, että tupakka- ja nikotiinipolitiikan kehittämistyöryhmän toimenpide-ehdotukset on otettava käyttöön viipymättä. Viimeaikainen savuttomien nikotiinituotteiden suosion ja käytön lisääntyminen lasten ja nuorten keskuudessa olisi saatava pysähtymään ja vähenemään mahdollisimman pikaisesti. Olemme mukana Savuton Suomi 2030 -verkostossa ja kannatamme erityisesti verkoston ehdottamaa nikotiinituotteiden alaikärajan nostamista 20 vuoteen.

Allergia-, iho- ja astmaliiton mielestä nikotiinipussien nikotiinin enimmäismäärää tulisi myös laskea paljon alemmaksi kuin ehdotettu 16,6 mg/g. Liittona esitämme pitoisuudeksi THL:n ehdottamaa tasoa 6–8 mg/g, jota myös Suomen ASH ja Savuton Suomi 2030-verkosto ovat omissa lausunnoissaan kannattaneet. Mielestämme myös savuttomien nikotiinituotteiden vähittäismyyntipakkausten terveystarvituksiin olisi lisättävä tekstin lisäksi myös kuvalliset varoitukset.

Ijäs Katariina
Allergia-, Iho- ja Astmaliitto ry